

Kui palju õpetajaid Eesti vajab ja miks neid õpetajaid ei ole?

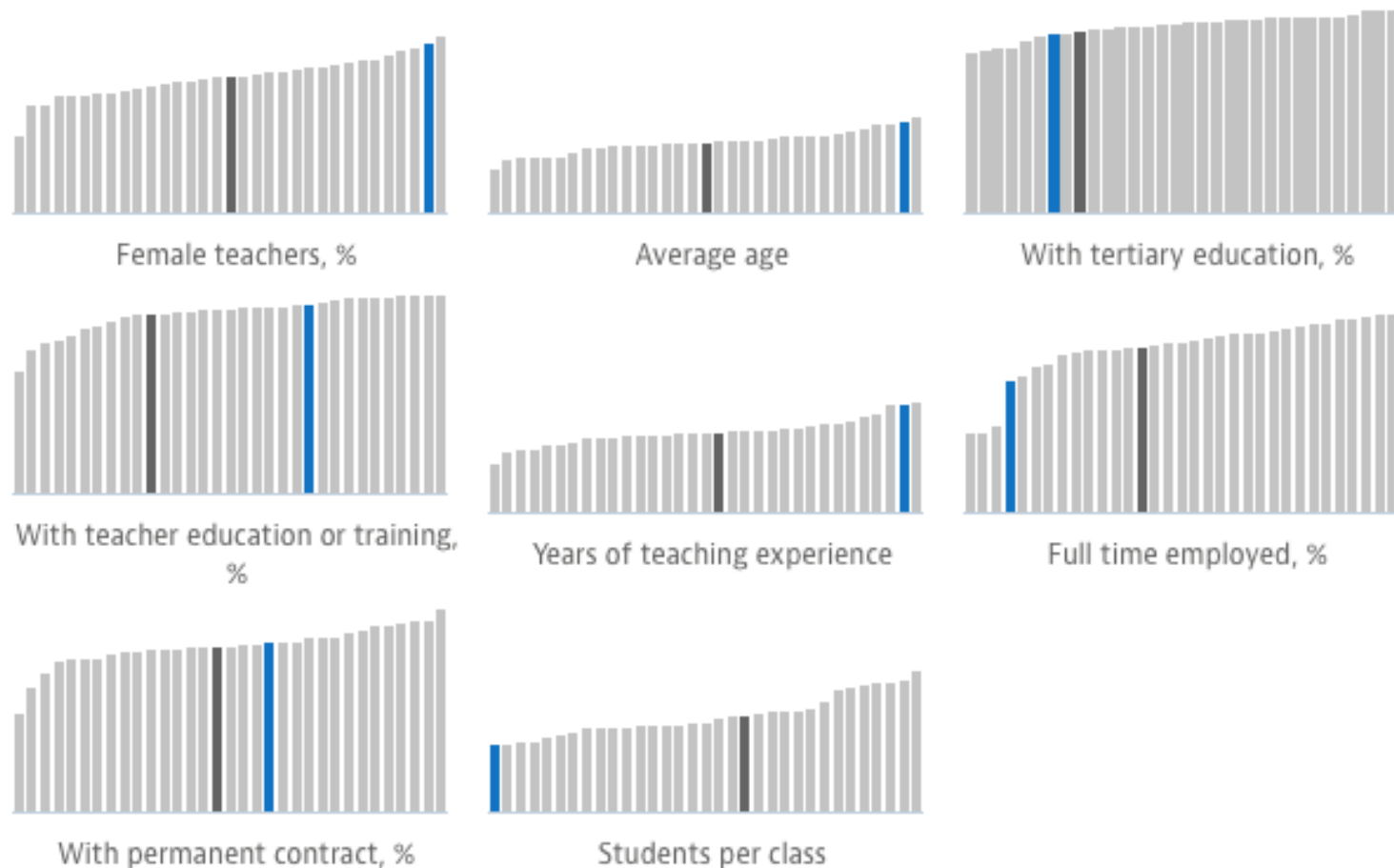
Margus Pedaste, Äli Leijen
Tartu Ülikool

lingid.ee/TAopetajad

Eesti õpetaja

Haritud
vanem
naine
õpetab osakoormusega
väikestes klassides

(TALIS, 2013 - pilt ei ole
oluliselt muutunud)

Uuring: üle 90 protsendi Eesti õpetajatest on läbipõlenud

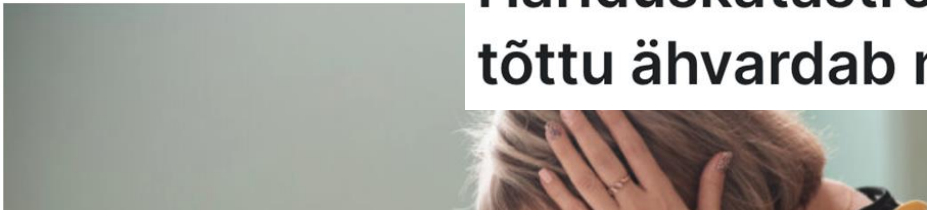

Geenius

15. juuni 2022 kell 10:29

EESTI

Hariduskatastroof? Koolijuhid: õpetajate puuduse tõttu ähvardab massiline koolide sulgemine (52)

PÄEVA TEEMA | Õppurid: magistrakraadiga õpetaja palk alaku 2300 eurost, täpne tasu olgu individuaalne (28)

13.09.2022, 22:00

VIDEOLUGU Suure koormuse ja madala palga tõttu süveneb õpetajate puudus koolides, napib just põhiline õpetajaid (0)

KÜLLI MARISTE BRET-MARIA RIKKO

18. august 2022

TABELID | HARIDUS AINA HALVENEV: mitu tuhat õpetajat ei vasta nõuetele! Kui hull seis on sinu kodukandis? (6)

NÕUDED ON LEEVENENUD: Kuni 2013. aastani nõuti haridust, mis on seotud õpetatava ainega, enam mitte. See, kes sobib matemaatikat õpetar ajalooõpetaja nõuetele. Sellegipoolest napib kvalifitseeritud õpetajaid.

Foto: Vida Press

Priit Pärnapuu, 18. august 2022 10:00

Koolist koju teki alla: tööstress viis noore õpetaja depressiooni ja söömishäireni

01.09.2022, 10:38

Koolid astuvad tükati esinevast personalipuudusest hoolimata õppeaastasse

Tanel Jan Palgi

1. september 2022, 00:01

Andres Juur: viie aasta pärast hakkavad esimesed eestlased pimedusse jääma

ARVAMUS

Andres Juur, Ahhaa teaduskeskuse juhatuses
20.08.2022 19:32

ANDRES JUUR: VIE AASTA PÄRAST HAKKAVAD ESIMESED EESTLASED PIMEDUSSE JÄÄMA

Jaga

VIDEO | „Õpetajaid lihtsalt ei ole!“ Pedagoogid kutsusid poliitikuid kooli tööle, kahjuks tulutult (49)

13.09.2022, 13:33

PÄEVA TEEMA | Liina Kersna: üks riigikogulane ütles, et lausa vihkab õpetajaid. Ju see on lapsepõlvetrauma (140)

13.09.2022, 13:30

Jüri gümnaasiumi koolijuht: piir jõudiski kätte - peagi hakkab üks pedagoog õpetama matemaatikat kahele klassile korraga (48)

01.09.2022, 13:30

Pettunud õpetajad, kes täna ja iial enam klassi ees ei seisa: mis oleks mind veennud kooli edasi jääma? See pole vaid palk! (63)

01.09.2022, 12:56

Head teadmispäeva! Loe inspireerivaid tsitaate õppimisest ja tarkusest (4)

01.09.2022, 09:42

LP

16.09.2022, 00:01

Eesti vanim ja noorim õpetaja nõustuvad paljuski: õpilaste naljakad kommentaarid teevad tunnid elavamaks (90)

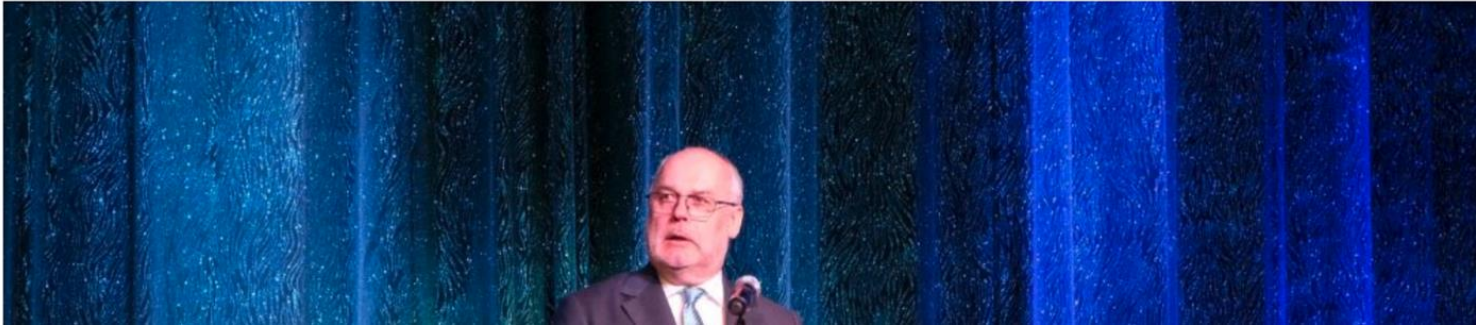
„Uskumatult palju on neid noori õpetajaid, kes ei pea vastu kauem kui esimese veerandi,“ ütleb Eesti vanim tegevõpetaja Sirje. Tema kõrval istub aga üks erand: Eesti noorim õpetaja Anette, kel algab õpetajana kolmas sügis.

Sajad töötud õpetajad jooksid üksikutele kohtadele tormi (7)

90 aastat tagasi valitses Eestis õpetajate seas suur tööpuudus. Paljud otsisid tööd aastaid.

President Karis: Eesti ei saa lubada ühegi õpetaja kaotamist

27. apr. 2022 Vabariigi Presidendi Kantslei - 3 kommentaari

Õpetajate puudus on suurim probleem, millega tuleb tegeleda (valdkonniti, et füüsikat, keemiat ja eesti keelt annaksid koolis ikka need, kes tunnevad nii valdkonda kui ka õpetamise kunsti; geograafiliselt, et sarnased võimalused oleksid Tartu ja Tallinna linnakoolide ning Värskas ja lisaku maakoolide õpilastel)

„Õpetaja amet on üks olulisemaid elukutseid, sest nii saab kõige paremini **maailma muuta**,“ ütles president Karis ja lisas, et õpetajad saavad õpilastele olla inspireerivad **eeskujud** ning teistele õpetajatele **toetavad kolleegid**. Sellele lisaks on riigipea sõnul tarvis, et **ülikoolides** saaksid tulevased õpetajad **hea ettevalmistuse** ning kogu **ühiskond mõistaks ja tunnustaks** õpetajate tööd.

Küsimused

1. Kui palju **on** Eestis õpetajaid?
2. Kui palju on neid juurde **vaja**?
3. **Kust** nad tulevad?
4. Kus on **probleemi** juur?
5. Kuhu kaovad **noored** õpetajad?
6. Mis võiks olla **lahendused**?

1. Eesti õpetajate arv

Haridusstatistik
kesk-, kutse- ja
noortevaldkonnas
õppes osalevate
seotud n...
ülevaate
poole li...

Sisukaart

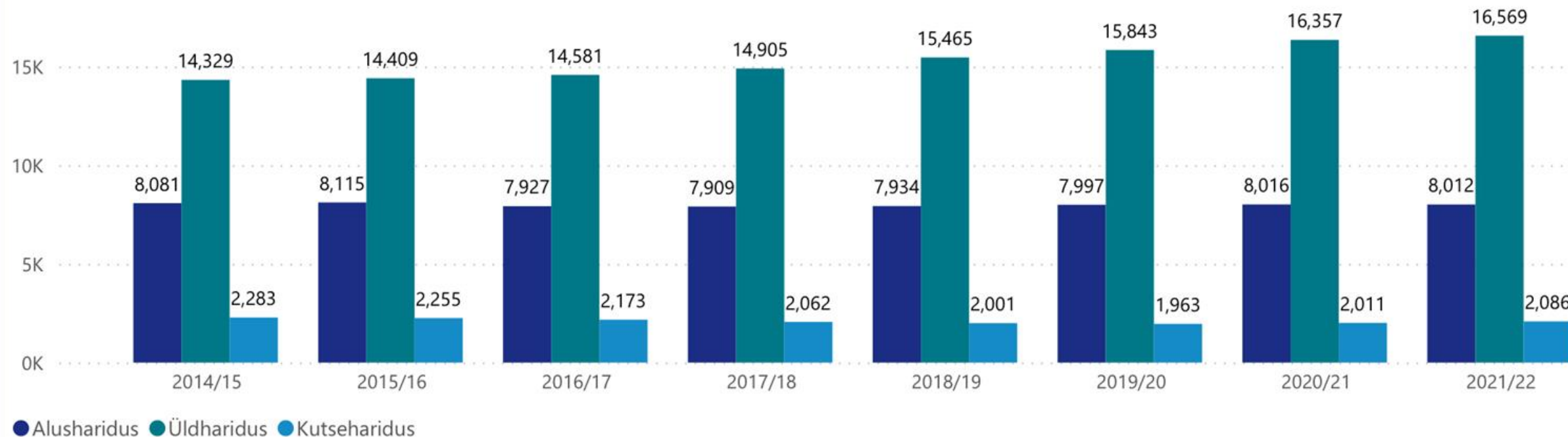
+2240
õpetajat
7 aastaga
üldhariduses

+2075
ametikohta

+296
aastas

+320
aastas

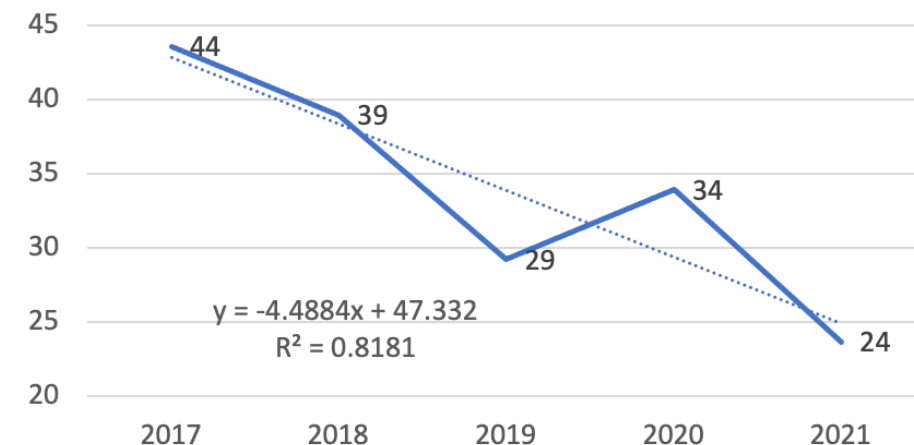
Õpetajate arv

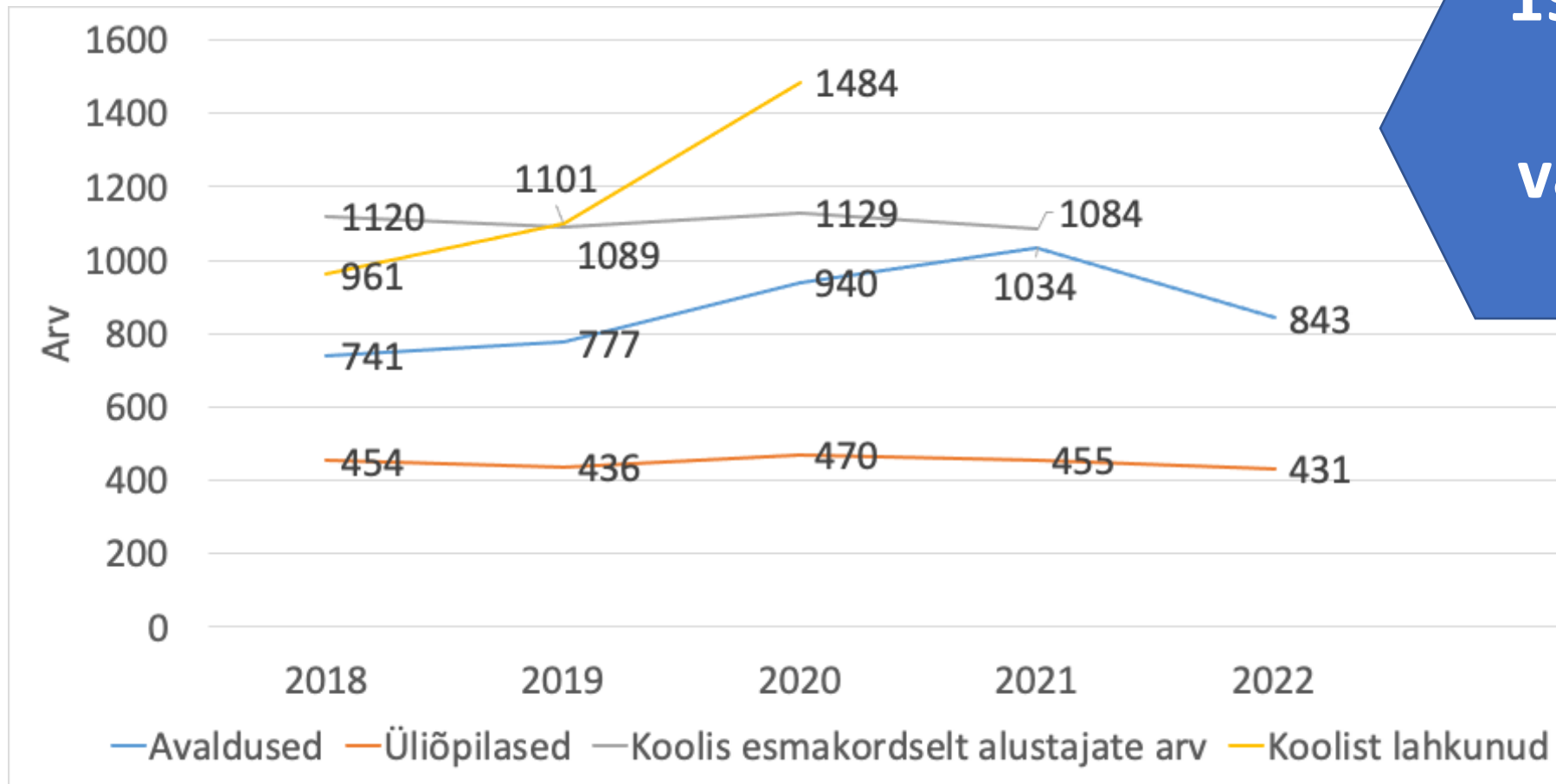
2. Õpetajate asendus- ja koolitusvajadus

**+1956
uut õpetajat
aastas**

- TALIS 2018: vanus 49,2; **staaž 22,7 aastat** (nt Soomes 16, OECD 17)
- OSKA: 2018-2025 on lasteaiaõpetajate vajadus u 550 (~80 aastas), üldhariduskoolides suured ainespetsiifilised erinevused: nt aastas vaja 16 füüsika-, 13 keemia-, 15 geograafia-, 15 bioloogia- ja **60 matemaatikaõpetajat**
- arvestada tuleb 2x suurema koolitusvajadusega, sest minnakse ka **mujale tööle** ja kõik ei lõpeta (nt TÜ HIs 2021 lõpetajaid 271, **katkestajaid** 84 – 24%, viimase 5 aasta **keskmise 34%**)
- **Asendada tuleb aastas:** õpetajate arv jagatud keskmise staažiga
- **Koolitada tuleb:** 2x rohkem + 34% rohkem

3. Õpetajate ettevalmistus – kandidaadid ja õppijad (TÜ + TLÜ, üldhariduskooli õpetajad)

$1956/449 = 4,35x$
vajadusest
vähem

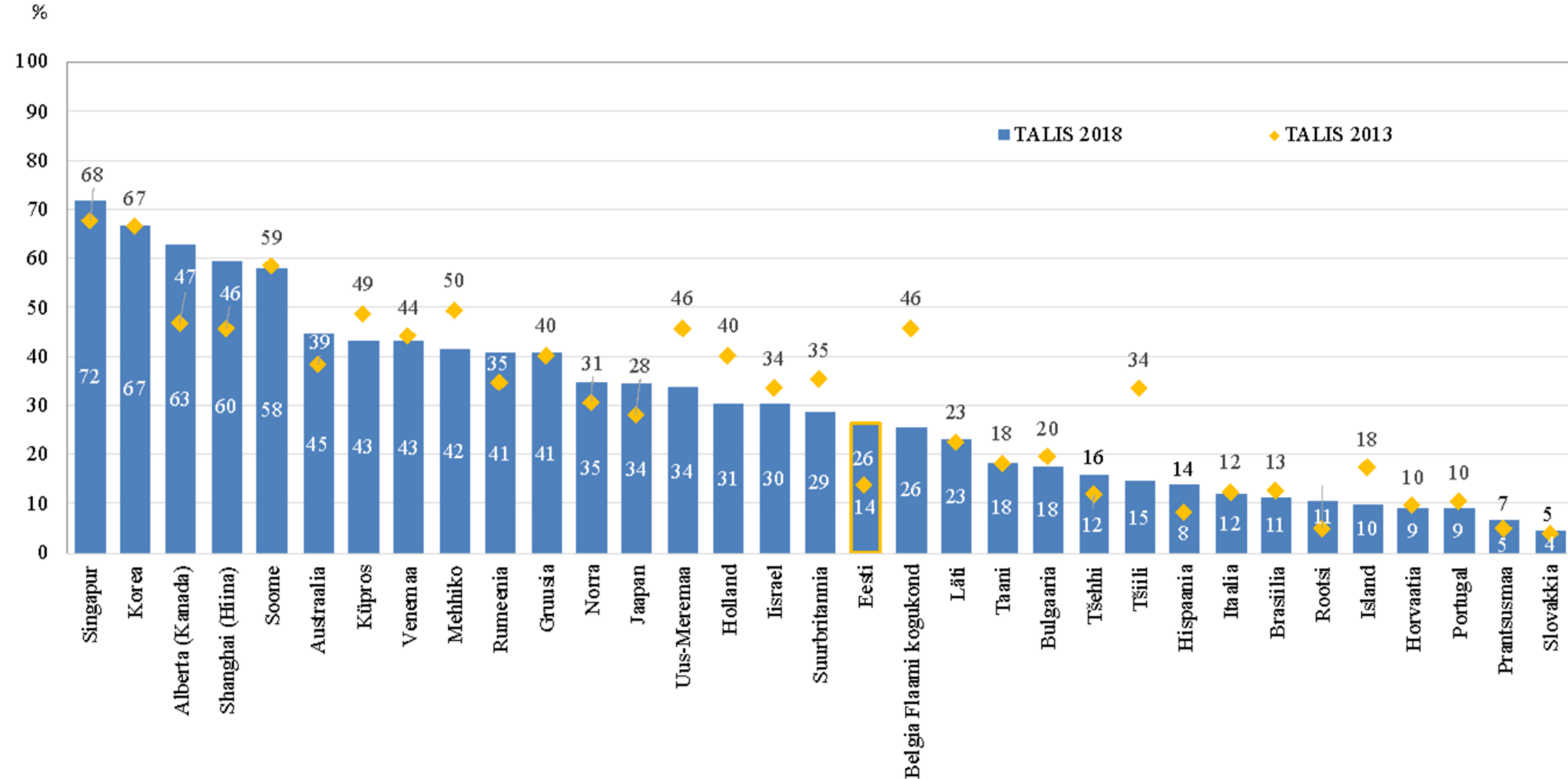
Matemaatikas
29,6 alustab,
vaja 60 tööle,
160,8 õppima
(5,4 x rohkem)

2022 kõigil
hariduserialadel
4188 avaldust ja
1222 õppijat

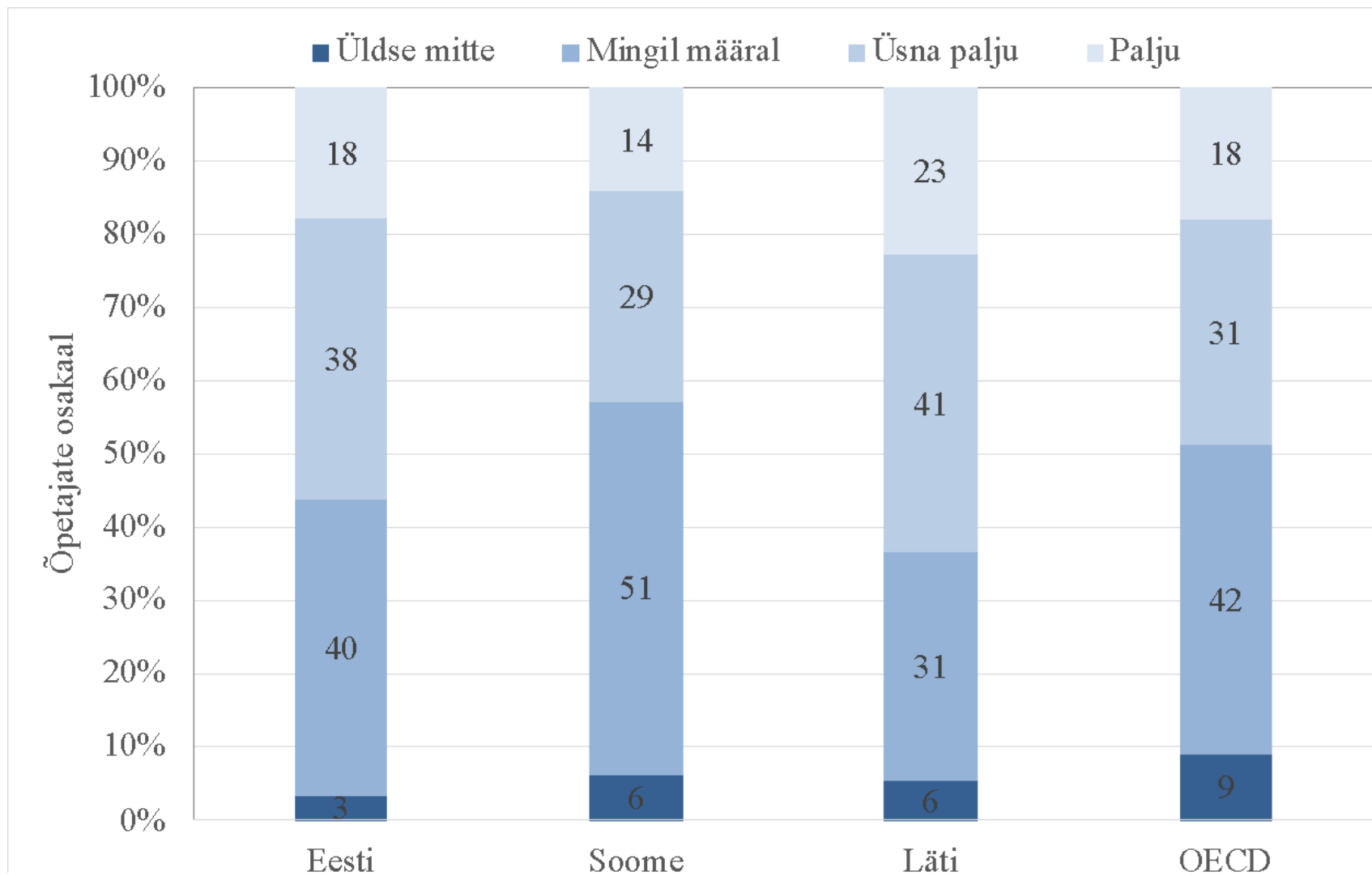
4. Miks ei ole õpetajaid piisavalt?

- Me ei **koolita** piisavat arvu õpetajaid (sest selleks ei ole piisavalt raha, koolitajaid ja mõnes valdkonnas ka huvilisi)
- Kõik lõpetajad **ei asu** õpetajatena tööle
- Õpetajakoolitus on pikk, osa ei lõpeta või lähevad tööle ilma hariduseta ning see tõstab tõenäosust **läbipõlemiseks**, sest ei saada hakkama; samas on amet ka keeruline ja stressirohke, mis omakorda suurendab läbipõlemise ohtu (vt ajakirjanduses avaldatud hädakarjeid)
- Eelkõige noored alustavad õpetajad ei soovi õpetajana väga pikalt töötada ja otsivad võimalusi **muudes ametites** (mida haridus võimaldab)
- Õpetajatel on Eestis kesised **karjäärivõimalused** (ka töötasu diferentseeritus seoses professionaalsusega praktiliselt puudub)
- Õpetajal ei ole oma töös piisavalt motivatsiooni/vabadust tegeleda enese **arendamisega**
- Õpetaja amet ei ole ühiskonnas piisavalt **väärtustatud**

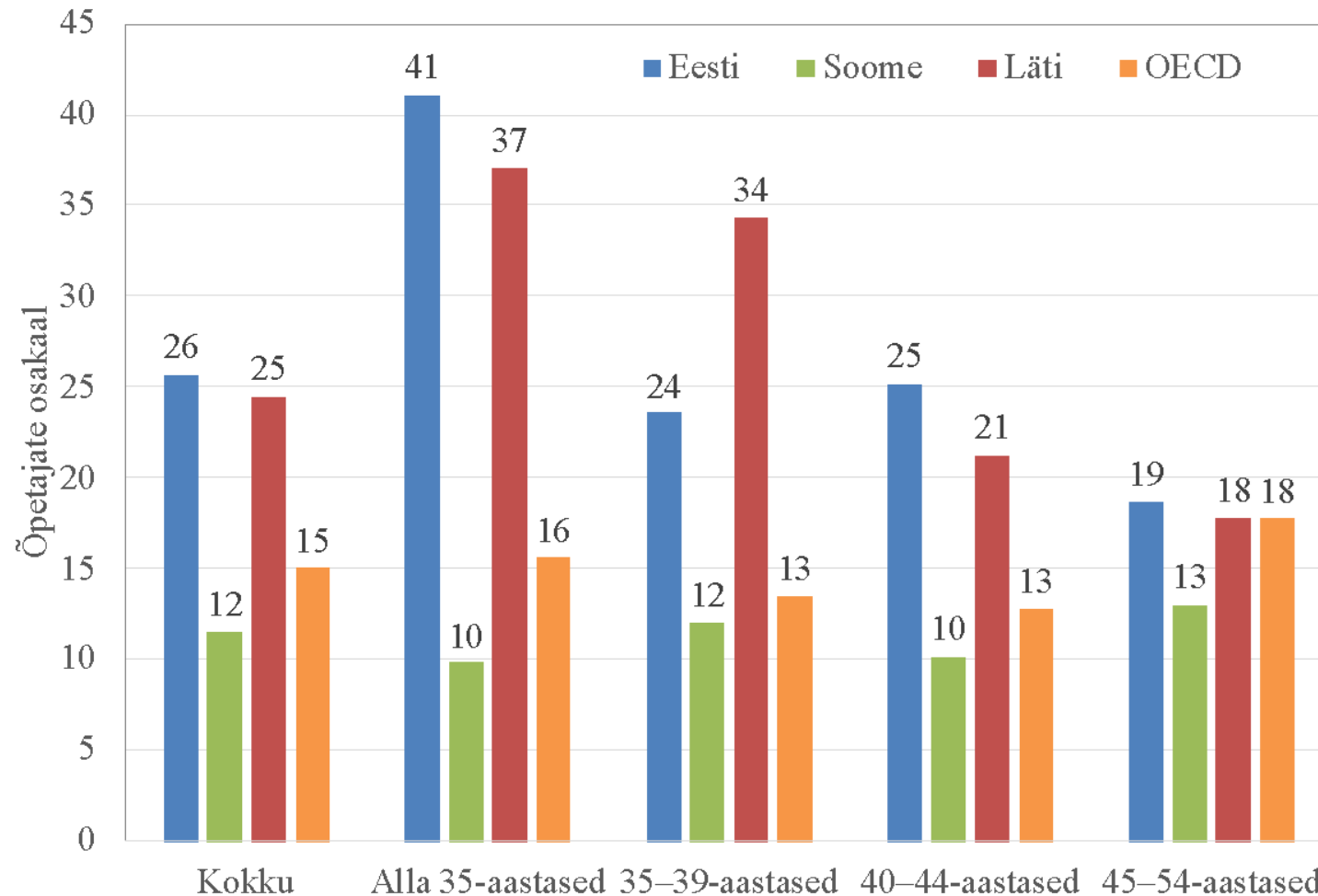
Õpetajate tajutud väärtustamine ühiskonnas – TALIS 2018 ja TALIS 2013 võrdlus

Tööstressi tajumine õpetajate poolt

Õpetajate osakaal, kes soovivad veel õpetajana töötada kuni viis aastat

5. Kuhu kaovad noored õpetajad?

- Õpetajate liikumine õpetajatööle või õpetajatöölt ära toimub peamiselt **haridussüsteemi siseselt** (juhiks, tugispetsialistiks, huviharidusse ja alusharidusse; vähem avalik haldus).
- **Väiksema tõenäosusega** liiguvad haridussüsteemist välja:
 - kõrgem kvalifikatsioon ja ametijärk
 - ei ole kooliväliseid töökohti.
- **Nooremad** õpetajad liiguvad **rohkem**.
- Samas püsivad õpetajatööl olevad noored oma valitud ametis **stabiilsemalt** kui ülejäänud noored. Seega võib pigem arvata, et töökohtade vahetamine on noorte puhul tüüpiline ning see pole midagi sellist, mis oleks õpetajatele eriomane.
- Noortel õpetajatel on suurem tõenäosus õpetajatööle jääda, kui nad töötavad **suurema töötajate arvuga** koolis.

6. Võimalikud lahendused (1/2)

1. Veel rohkem värvata (spetsiifiliselt) ja **koolitada**. Keda? Kelle poolt (ka õppejõudude järelkasv on väljakutse)? Kelle arvelt? Mis eelarve eest?
2. Tõsta **lõpetamise määra**. Kas igaüks sõltumata hoiakutest ja teadmistest-oskustest peaks saama lõpudiplomi ja kutse?
3. Tõsta nende hulka, kes **tahaks** kas kohe või hiljem pärast lõpetamist õpetajana **tööle minna** (sh varem lõpetanud, kes pole õpetajana tööd alustanud). Kõrgem töötasu on väline motivaator, aga keskkond sisemine?
4. Luua reaalsed **karjääri- ja arenguvõimalused** töötavatele õpetajatele, mille kaudu oleks võimalik ka õpetaja professiooni tugevdada. Eeldab ülesannete ümberhindamist, koormuse vähendamist, mistõttu on vaja suuremat eelarvet ja veelgi suuremat õpetajate arvu. Mis eelarve eest? Kuidas ja keda värvata? Kas suurem kompetents saaks kajastuda ka palganumbris?

6. Võimalikud lahendused (2/2)

5. Ühiskonnas luua realistlik **positiivne kuvand** õpetaja ametist. Ajakirjandus?
6. Maksta **atraktiivset töötasu**, mis võimaldaks võimekaid inimesi õpetajakoolituses ja õpetajaametis hoida ja neid sinna ka juurde tuua.
7. Motiveerida õpetajaid suuremale **koostööle**, mis suurendaks töö kvaliteeti ja tõhusust.
8. Muuta õppimisele ja õpetamisele lähenemist, et haridustehnoloogiad ja laiemalt õpikeskkond ja mõtteviis võimaldaks suuremat **vastutust anda õppijale** (toetades tema eneseregulatsioonioskusi).